

V zadnjem času so v Kranju odprli še nekaj non-stop trgovin. Tako danes potrošniki v Kranju kupujejo lahko v non-stop trgovinah ne le delikatesno, temveč tudi manufakturno in speerrijsko blago. Tudi vodstva nekaterih ostalih trgovin, v katerih imajo še deljen delavnik, si prizadevajo, da bi začeli čimprej — po možnosti pač — obratovati ves dan. Vsekakor taka prizadevanja lahko samo pozdravimo. Potrošniki so se na non-stop trgovine že tako navadili, da jih ne bi mogli po-

grešati. Zeliyo si celo še nadaljnje izpopolnitve v poslovanju po non-stop načinu. Tako povprašujejo, če bodo v Kranju odprli tudi non-stop mesnico. Sedaj v poletnih mesecih se bo meso preje pokvarilo, zato bi bilo zelo ugodno, če bi ga v non-stop mesnicah lahko dobili kadarkoli, ves dan do poznih večernih ur.

Na občinskem svetu za blagovni promet v Kranju in na upravi Mestne klavnice v Kranju menijo, da je ta želja potrošnikov popolnoma razumljiva in bo treba v bodoče o tem res

razmišljati. Trenutno sicer še ni možnosti, da bi odprli non-stop mesnico. Ko pa bo zgrajena nova klavnica v Kranju, ki jo bodo, kot računajo, začeli graditi letos, bo urejena v teh prostorih tudi non-stop mesnica. Vsekakor, če prej ne, kot pravijo v Mestni klavnici v Kranju, lahko najkasneje v prihodnjem letu pričakujemo v Kranju tudi non-stop mesnico.

Tudi iz drugih gorenjskih mest se sliši o podobnih razmišljanjih in načrtih. Lj.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Volili bomo najboljše

Že sredi marca so se v delovnih kolektivih začele volitve novih delavskih svetov. V industrijski skupini našega okraja bo blizu 27.000 volivcev izvolilo 59 delavskih svetov. Prav toliko teh organov delavskega upravljanja z 1432 člani pa v tem času polaga račune o dosedanjem delu.

Na sliki: volitve v podjetju »Roleta« v Kranju.

Ob Dnevu zdravja |

NAŠ ČLOVEK IN SKRB ZA NJEGOVO ZDRAVJE V ŠTEVILKAH

Hkrati, ko so pri nas rastle tovarne in se je krepilo gospodarstvo, se je povečevalo tudi število zavarovancev. Po osvoboditvi, 1945. leta je bilo v Jugoslaviji samo 2,6 milijona zavarovancev oziroma 16,7% od celotnega prebivalstva. Enajst let pozneje, 1956. leta pa je bilo že 7 milijonov zavarovancev ali 40 odstotkov vsega prebivalstva. Odstotek socialno zavarovanih glede na vse prebivalstvo v posameznih deželah leta 1953 je bil takle: Jugoslavija 31, Švedska 64, Turška 2, Japonska 15, Italija 41 odstotkov.

KOLIKO PORABIMO ZA ZDRAVSTVO

Samo v letu 1956 je bilo za ambulantno in bolniško zdravljenje porabljeno 22 milijard dinarjev. Tri leta prej — 1953. l. je bil ta izdelek za polovico manjši — 11 milijard.

V poliklinikah in ambulantah je bilo leta 1956 50 milijonov pregledov. Povprečno je bil vsak zavarovalec v tem letu pregledan 7,3 krat. V bolnišnico je bilo sprejetih 1.150.000 bolnikov, izdanih je bilo 31 milijonov receptov za zdravlila v vrednosti okrog 7 milijard din.

KJE DAJO VEČ?

Naša država je v sorazmerju z nekaterimi drugimi na zapadu industrijsko še v zaostanku. Toda za ljudi, za njihovo zdravstveno in gmotno zaščito daje

sorazmerno glede na svojo gospodarsko moč, največ v te svrhe. To pove odstotek narodnega dohodka, ki je bil v letu 1953 (le za to leto imamo podatke) dodeljen v posameznih državah za socialno zavarovanje. V Jugoslaviji je ta izdelek znašal 11,04%, na Finskem 8,8, v Holandiji 8,41, v Kanadi 7,03, v Italiji 6,36, v ZDA 4,86 in v Švici 4,10 odstotka narodnega dohodka.

V absolutnih številkah pa so bili izdatki v Jugoslaviji za socialno zavarovanje v zadnjih letih naslednji: leta 1952 95 milijard dinarjev, leta 1953 97 milijard, leta 1954 103 milijarde in leta 1955 120 milijard dinarjev. Ti izdatki se stalno večajo in so po nepopolnih podatkih v letu 1957 že dosegli 146 milijard din.

K. M.

V „Iskri“ so izvolili nov delavski svet

V četrtek so delavci in delavke tovarne »Iskra« v Kranju volili nov delavski svet. Od 110 predlaganih kandidatov so izbrali 85 najboljših delavcev, ki bodo v bodoče v imenu njih vseh vodili in opravljali podjetje. Med 85 člani je 10 žena, medtem ko jih je bilo prej 9. Mladinska organizacija je predlagala 24 mladih ljudi za kandidate v nov DS, od katerih jih je bilo 17 izvoljenih. Od teh je 9 članov Zveze komunistov.

NAŠ RAZGOVOR

»Šoli na Jesenicah in v Žirovnici morata biti čimprej dograjeni«

Ko smo se pred nekaj dnevi mudili na Jesenicah, smo se med drugim menili s predsednikom Občinskega ljudskega odbora Jesenice Francem Trevnom. Povprašali smo ga, kako je z družbenim planom, kdaj bodo o njem razpravljali na zasedanju Občinskega ljudskega odbora in katere probleme bo moral družbeni plan še zlasti upoštevati.

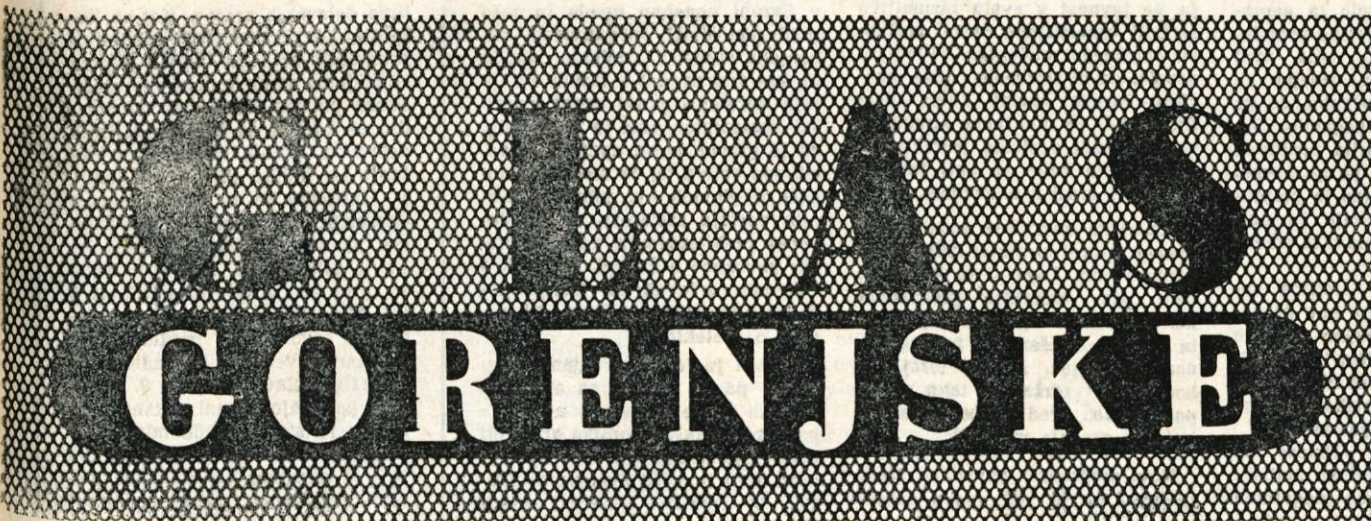
»Mislimi smo, da bomo uspeli predlog družbenega plana pripraviti že do sedaj,« je med drugim dejal tovariš predsednik. »Vendar so nastale težave. Administrativni izdatki so se povečali za okoli 30 milijonov dinarjev. Na občine se namreč prerašča vedno več pristojnosti in zato so tudi izdatki večji. Zaradi tega pa bomo morali znižati negospodarske investicije. Zato smo se že razgovarjali s predsedniki občinskih

svetov in predsedniki krajevnih odborov, kako bi prilagodili temu proračune posameznih organov. Vendar delo še ni končano. Naše potrebe so precejnejše; volivci so na zborih volivcev povedali mnogo stvari, ki jih bo treba nujno urediti — tako kanalizacijo, vodo, elektriko, pota itd. Volivcem smo na zborih povedali, kakšne so možnosti in kaj bomo najprej lahko uredili. Zato bo sedaj še toliko težje. Nikakor ne bi želel, da bi naših besed ne uresničili, kajti volivci so pokazali precej zanimanja za naše delo. Zadnjih zborov volivcev so se udeležili v tako lepem številu kot že dolgo ne. Vendar tu ne gre le za obljube volivcem, marveč v glavnem za to, da je stvari, o katerih smo govorili, treba nujno urediti, da so to le izključno take stvari, ki ne morejo več

čakati. Elektriko v Kranjski gori je n. pr. treba nujno urediti, prav tako vodovode v nekaterih krajih itd.«

»In kakšne gradnje predvidevate letos?«

»Na prvem mestu je šola na Jesenicah in še dograditev šole v Žirovnici. Ne sme se več zgoditi, da otroci ne bi mogli začeti pravočasno hoditi v šolo. Prav zato bo treba poskrbeti tudi za stanovanja za prosvetne delavce. Ob posloplju Narodne banke nameravamo zgraditi trgovsko hišo oziroma poslopje, v katerem bodo spodaj trgovski lokali, zgoraj pa 24 stanovanj. Ta stanovanja so namenjena predvsem prosvetnim in zdravstvenim delavcem. Razem tega gradi sedaj tudi Zelenarna za svoje delavce tri stolpnice.« Lj.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ŠT. 27., CENA DIN 10.—

KRANJ, 7. APRILA 1958

Pred sprejemom družbenega plana in proračuna občine Kranj za leto 1958

UČINKOVITI UKREPI V KORIST STANDARDA

Za komunalno gradnjo predvidenih okrog 586 milijonov dinarjev — Nadaljevanje gradnje Zdravstvenega doma — Ureditve Savskega brega in Sindikalnega doma

Na zborih volivcev, ki bodo od 7. do 13. aprila, bodo volivci kranjske občine razpravljali o predlogu družbenega plana in proračuna za leto 1958. Ta razprava bo predvsem važna zaradi tega, ker predvideva družbeni plan važne ukrepe za izboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi, razen tega pa so v predlogu družbenega plana predvidena sredstva za dokončanje nekaterih objektov, ki so v Kranju že nekaj let sem povzročali pri volivcih hudo kri (Zdravstveni dom na Zlatem polju, Okrajni sindikalni dom, Savski breg itd.).

LANSKOLETNI USPEH...

Gospodarstvo kranjske občine je v lanskem letu zabeležilo precejšen napredek. V primerjavi z letom 1956 je obseg industrijske proizvodnje porasel za 16,5%, cestni promet za 207,5%, blagovni promet v gostinstvu za 30,8%, v trgovini za 18%, proizvodnja kmetijskih posestev se je zvišala za 15,9%, izvoz industrijskih izdelkov je porasel skoraj za 50% itd. Na ta način je bil celoten narodni dohodek za 8,3% višji kakor pa l. 1956.

... IN LETOŠNJI NAČRTI

Težišče dela in tudi glavne investicije so predvidene za trgovino, obrt, gostinstvo in kmetijstvo: modernizirali naj bi štiri trgovske lokale, zgradili dva

oskrbovalna centra (enega v Stražišču, drugega pa na Planini), pri »Petrčku« bi zgradili tržnico, na Majstrovem trgu sodobno mesnico, na Koroški cesti bo dograjena moderna restavracija, preuredili naj bi več gostišč, razširili sedanjo Mlečno restavracijo na Koroški cesti, preuredili bi prostore več obrtnih delavnic itd. Tako je s temi ukrepi zagotovljeno, da bo ljudski odbor usmeril svojo dejavnost v tiste panoge, od katerih v največji meri zavisi družbeni standard: trgovine z živili, ki modernizirajo svoje obrate, bodo plačevale samo polovico obresti od osnovnih sredstev; Občinski ljudski odbor se je odpovedal svojemu delu proračunskega prispevka iz osebnega dohodka v korist trgovskih, gostinskih ter uslužnostnih obrtnih podjetij in delavnic, plačevanja 10 odstotkov proračunskega prispevka so oproščena podjetja živilske industrije, trgovine z živili, uslužnostna obrt, gostinstvo itd.

KONČNO NA VRSTI ZDRAVSTVENI DOM

Iz negospodarskih investicij so zagotovljena sredstva v glavnem za objekte družbenega standarda: za nadaljevanje gradnje Zdravstvenega doma 30 milijonov, za ureditev Savskega brega 4 milijone, za gradnjo kulturnih

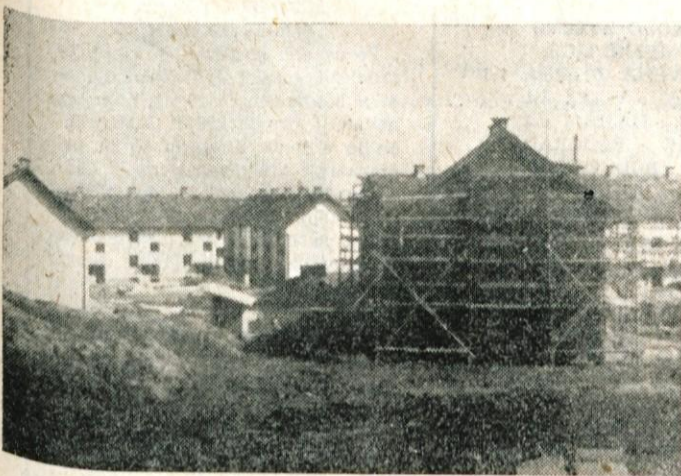
domov v Predvoru in Mavčičah 2 milijona, za popravilo kulturnih domov na Visokem in v Podbrezjah 1 milijon, za dograditev šole v Stražišču 90 milijonov, za šolo v Trsteniku 5,5 milijona, za ureditev Zlatega polja 9,9 milijona dinarjev itd. Ljudski odbor se je z vso resnostjo zavzel za dokončanje gradnje Zdravstvenega doma na Zlatem polju. Pokazalo se je namreč, da se gradnja iz leta v leto podružuje, dosedanje investicije pa tako leže zamrznjene v nedograjeni stavbi. Do sedaj je bilo v Zdravstveni dom investiranih okrog 76 milijonov, po sedanjih načrtih pa bi za dokončanje te gradnje potrebovali še približno 160 milijonov. Zato je ljudski odbor sklenil najeti pesojilo 120 milijonov dinarjev, k temu pa je pristeti še 13 milijonov neizkoriščenih sredstev iz lanskega leta, kar bi za dela v letošnjem letu zadostovalo. V proračunu predvidenih 30 milijonov pa je rezerviranih le za primer, če ljudskemu odboru ne bi uspelo dobiti omenjenega kredita v višini 120 milijonov.

Predvidenih je še vrsta drugih investicij. Tako naj bi za razširitev vodovodnega omrežja porabili nad 40 milijonov dinarjev, dokončali gradnjo tekstilne šole na Primskovem, dijaški dom na Zlatem polju, občinski sindikalni svet je zagotovil približno 25 milijonov sredstev za dokončanje gradnje Sindikalnega doma v Kranju, podjetje »Avtopromet« bo gradilo novo avtobusno postajo, podjetje »Elektro« Kranj bo razširilo električno omrežje in v ta namen porabilo nad 80 milijonov dinarjev itd. Vsi ti objekti bodo služili neposredno delovnim ljudem in bodo pomenili občutno zvišanje družbenega standarda.

VIŠJA OBČINSKA DOKLADA ZA 27 MILIJONOV

Predlog družbenega plana predvideva tudi povišanje občinske doklade od kmetijstva, in sicer od sedanjih povprečnih 13,7% na 23,6% računano od čiste katastrske osnove: v prihodnje naj bi bila doklada za ravninske predele 25%, za podhrbovske 20% in za hribovske predele 15 odstotkov. Na ta način bi se celotna občinska doklada povišala od lanskega 37 milijonov na letošnjih 64 milijonov. Povišanje občinske doklade je potrebno zaradi večjih potreb občine (ki so razvidne iz pravkar naštetih predlaganih investicij), razen tega pa mora kranjska občina doklado vskladiti z drugimi občinami (lansko leto so imeli v Kranju za 2% nižjo doklado kakor v Šk. Loki in je zaradi tega prišlo do neso-

KDO BO TAKO SREČEN?

Kdor živi v slabem, tesnem stanovanju, upravičeno z zavistjo gleda na gradnjo novih hiš. Tudi v Stražišču pri Kranju gradi tovarna »Tiskarica« več stanovanj za svoje delavce, kot kaže slika. Januarja je bila dogotovljena hiša z 10 stanovanji. Sedaj pa je v gradnji še 33 enostanovanjskih vrstnih hiš, ki bodo z vrtovi in zelenjem zelo prikladne, kot pravijo graditelji.

Letošnje leto pa namerava ista tovarna začeti zidati še 14 dvostanovanjskih hiš, ki naj bi bile dograjene prihodnje leto. S temi 71 stanovanji bodo zazidali ves prostor, ki ga je tam urbanistični načrt določil za stanovanja. Kdo pa bodo srečni vseljenci? Kolektiv bo gotovo znal pravilno in pravično rešiti to vprašanje.

PABERKI PO SVETU

VIDEZ IN RESNICA

Na nedavni slovesnosti v mestu Konstantin v Alžiriji je med drugimi govoril tudi Robert Lacoste, ministrski rezident za Alžirijo. Dejal je, da je upor že skoraj popolnoma zatrt.

Nekaj dni pred tem pa je znani francoski književnik Jean Paul Sartre napisal v »Expressu«: »Če hočemo končati s to strašno in zaskrbljujočo zlobo in rešiti Francijo ter alžirsko ljudstvo pred peklom, je možna le ena pot, vedno ista, edina, ki smo jo kdajkoli imeli, edina, ki jo bomo kdajkoli imeli: začeti razgovore in vzpostaviti mir.«

Zal torej ni vedno vse res, kar si kdo želi!

SVOJEVRSTEN SPOMENIK

Na Leninskih gorah v Moskvi bodo postavili svojevrsten spomenik. Posvečen bo izstrelitvi prvega umetnega satelita v vesolje. Na konkurzu za izdelavo idejnega projekta sodeluje na tisoče sovjetskih arhitektov in kiparjev.

V zvezi z umetnimi sateliti še kratka zanimivost, ki jo je »odkril« sovjetski astronom prof. Kukarin. Drugi umetni satelit je do 20. marca napravil pot dolgo 90 milijonov kilometrov. Reaktivno letalo »Tu-104« bi za to pot potrebovalo 11 in pol let, avtomobil pa bi to pot prevozil v 100 letih in bi zanj porabil nič manj kot 15 milijonov litrov bencina.

PERON NE SME V ITALIJO

Bivši argentinski diktator Peron, ki je po izgonu iz domovine dalj časa živel v Venezueli, se je med nedavnimi revolucionarnimi dogodki v tej deželi zatekel v guatemalsko ambasado in prosil tam za politično zatočišče. Kaže, da si sedaj na vse kripilje prizadeva dobiti kakšnega novega zaščitnika. Obrnil se je celo na italijanske oblasti, naj bi mu dovolile nekajmesečno bivanje v Italiji. Italijanske oblasti so to prošnjo zavrnile.

NA NAPAČEN NASLOV

Indonezijske vladne čete so očistile že doberšen del Sumatre. Kljub pomoči iz inozemstva so uporniki pretrpeli že nekaj odločilnih porazov. Posamezni uporniški oddelki so se v celoti predali vladnim četam. Tako so vladne čete konec marca brez boja zasedle tudi mesto Pakanbaru. Za ta podvig so bile tudi svojevrstno nagradjene. Letala znamke DC-4 — kateri državi so pripadala ni znano — so jim nasula, misleč da pomagajo upornikom, precej vreč ameriškega orožja in druge vojaške opreme.

ABC

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠTEVILKA 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

V prvi polovici tedna precej hladno in oblačno brez večjih padavin, v drugi polovici topleje, spremenljivo vreme.

Najzanimivejša športna prireditelja sobote in nedelje v Kranju je bilo republiksko prvenstvo v judu

LJUDJE IN DOGODKI
ODMEVI

Sovjetski sklep o enostranski opustitvi atomskih poskusov je še vedno v središču svetovne pozornosti. Zahod, se pravi, predvsem ZDA, je nanj sicer odklonilno odgovoril, Eisenhower je celo dejal, da je to načrt, ki ga »ni treba jemati resno«. Toda svetovna javnost in tudi zahodna ne deli tega mnenja. Čedalje bolj je slišati glasove, da so na Zahodu prenapetost in nepremišljeno zavrnili sovjetsko pobudo.

»Washington Post« piše med drugim: Sovjetskemu sklepu se ne bomo postavili po robu, če ga bomo krstili za propagando. Sovjetska zveza je storila pozitiven korak, mi Američani pa ga nismo. To je popolnoma očito in preprosto. Konstruktivna akcija je najboljše propagando, pravi ta ameriški časnik.

Uradno ameriško stališče zavrača sovjetski sklep kot propagando. Toda na takšno mnenje odgovarja časopis »New York Times«, ko piše, da »svet ni tako neumen, da bi vse sovjetske predloge pojmoval kot propagando.«

Ugledni britanski »Times« pa graja odklonilno ameriško stališče z besedami: »Bistveno negativen uradni komentar ne more prepričati dosti ljudi v inozemstvu v razumnost ameriškega stališča.«

Zlasti so izzveneli neprepričljivi ameriški argumenti, da je namreč »v korist ameriškega ljudstva in vsega človeštva, da preizkusi tako

imenovano čisto bombo«. Skoraj vsi komentatorji, tudi ameriški, so malone soglasni, da je to zelo prazen dokaz. Svetovno javno »mnenje«, piše ameriški »Christian Science Monitor«, »se ne ozira na to, ali so bombe čiste ali umazane, marveč kam pelje orjaška oboroževalna tekma. Čeprav je zelo v skrbeh zaradi zastrupljanja označja, je javnost v svetu razumljivo še bolj vznemirjena zaradi možnosti splošnega uničenja.« Vladi ni uspelo, da bi razumela, piše ameriški časnik »Saint Louis Post Dispatch«, »v kakšnem strahu je narod zaradi posledic jedrskih izžarevanj in kako se boji jedrske vojne, ki grozi z uničenjem.«

Ameriška zavrnitev sovjetskega poziva zatorej ni nikjer naletela na odobravanje. Tega si je bil svest celo sam ameriški predsednik Eisenhower, ko je priznal, da je ta sklep »zgrešen na propagandnem področju«. Ali bo torej Zahod lahko vzdržal na tako slabih postojankah pred silnim pritiskom javnega mnenja množic?

Novi predsednik sovjetske vlade Hruščev je te dni znova pozval zahodne sile, naj sledijo primeru SZ in opustijo škodljive atomske poskuse. Washington je torej iz dneva v dan v manj zavidnem položaju. Temu pa je kriv predvsem sam. Uradna ameriška politika gre

čedalje bolj v razkorak s stvarnostjo in zato zanje tudi vedno manj odobravanja v svetu.

To je opazil tudi najznamenitejši ameriški komentator Walter Lippman, ko se je te dni mudil v Evropi in proučeval ameriški vpliv v evropskih deželah v raznih važnih mednarodnih vprašanjih. Lippman ugotavlja, da ameriški vpliv v Evropi nenehno upada in zato predvsem dolži »negativizem zunanega ministra Dullesa«. »Toda to, kar sem zvedel v raznih evropskih deželah,« pravi znani ameriški komentator, »me je prepričalo, da je glavni vzrok upadanja ameriškega vpliva ta, da ameriško stališče o glavnih evropskih vprašanjih postaja zastarelo, da ga dogodki prehitevajo in da smo, kadar govorimo o Evropi, Nemčiji, o vzhodnih državah in Rusiji, podobni slabotnim starčkom, ki govorijo o preteklosti.«

Beseda je jasno povedana, njen dokaz pa je nestvarna ameriška politika glede opustitve atomskih poskusov. Takšna politika gre proti toku zgodovinskega razvoja in proti želji in volji svetovnih množic. V resnično »korist ameriškega ljudstva in vsega človeštva« bi bilo zato, če bi jo odgovorni ljudje v washingtonski Beli hiši čimprej vskladili s stvarnostjo in interesi miru v svetu.

MARTIN TOMAŽIČ

v nedeljo smo zabeležili

Košarka

TRIGLAV : LJUBLJANA
60:27 (36:3)

Kranj, 6. aprila.

V prijateljski košarkarski tekmi sta se danes pomerili ženski ekipi Ljubljane in domačega Triglava. Kranjčanke so zaigrale zelo dobro in so zaslužno premagale oslajeno moštvo Ljubljancank z visokim rezultatom 60:27. Pri Ljubljani sta bili najuspešnejši Modrijanova s 13 in Dobnikarjeva z 9 koši, pri Triglavu pa Torkarjeva s 23 in Znidarjeva z 20 koši.

S.

Nogomet

DRUGA ZMAGA TRŽIČA
ILIRIJA : TRŽIČ 1:2 (1:2)

Ljubljana, 6. marca.

Na težkem terenu je Tržič slavil lepo zmago nad Ilirijo v Ljubljani. V prvem polčasu so na igrišču prevladovali domači in to premoč tudi potrdili z lepim golom, ki ga je v 12 minuti dosegel Kozic. Veselje domačih pa je bilo kratkotrajno, kajti že 6 minut nato je za goste izenačil Mežek. Ilirijani so se trudili, da bi povišali rezultat, imeli so za to tudi nekaj zrelih prilik, vendar jih je zelo težaven teren tako oviral, da je ostalo le pri prvem голу. Pač pa so se boljše znašli gostje, ki so proti koncu igre v prvem polčasu vzeli iniciativo v svoje roke in po lepi kombinaciji med Dornikom in Borbacom dosegli še drugi, zmagonosni gol. Pri gostih se je odlikovala zlasti obramba, kot posamezniki pa Zupan, Peternej, Mesarič in Mežek; pri domačih je bil dober Jagodic. Sodnik Logar je bil odličen.

TRŽIČ B : LOČAN 14:0

Zadnji športni rezultati

XXII. KOLO ZVEZNE
NOGOMETNE LIGE:
SPLIT : CRVENA ZVEZDA 1:1
SPARTAK : VELEŽ 5:1
ZAGREB : HAJDUK 0:1
ZELJEZNICAR : BEOGRAD 0:0
RADNIČKI : BUDUČNOST 4:0
VARDAR : DINAMO 0:3
PARTIZAN : VOJVODINA 1:5

I. CONSKA LIGA:

LJUBLJANA : REKA 0:2
BRANIK : ELEKTROSTROJ 1:3
METALAC : ODRED 0:1
LOKOMOTIVA : TREŠNJEVKA 0:1
ORJENT : ŠIBENIK 3:4
ULJANIK : JADRAN
SEGESTA : VARTEKS

Do zaključka lista rezultatov zadnjih dveh tekem še nismo prejeli.

LJUBLJANSKO - PRIMORSKA

NOGOMETNA LIGA:
JESENICE : RUDAR 7:1
SLOVAN : TRIGLAV 2:2
IZOLA : NOVA GORICA 2:1
GRAFIČAR : KRIM 1:5

naša
kronikaMLADINA KANDIDIRA
V DELAVSKE SVETE

V petek je bilo v Kranju posvetovanje zastopnikov posameznih mladinskih osnovnih organizacij gorenjskih podjetij. Razpravljali so predvsem o pripravi na volitve delavskih svetov. Kot so poročali, so po nekaterih podjetjih predvideli že lepo število mladih kandidatov za nove delavske svete. Skoro povsod kandidira več mladincev kot jih je bilo v prejšnjih delavskih svetih, seveda je vprašanje še, koliko jih bo izvoljenih. V »Inteksu« je n. pr. mladinska organizacija predlagala 15 mladincev za delavski svet, medtem ko jih je bilo prej 9, v »Peku« Tržič 14, prej jih je bilo 8, v »Savi« 9 itd. V jeseniški Železarni je mladinska organizacija predlagala 20 mladincev, vendar jih kandidira za centralni delavski svet le 9. Razen tega pa imajo ti tudi sokandidate. Boljše je stanje glede mladine v obratnih delavskih svetih. V teh je več mladine, ker nekateri menijo, naj bi se mladinci najprej usposobili in obratnih delavskih svetih za delo v centralnem delavskem svetu. Vendar bi bilo kljub temu koristno, da bi bilo v centralnem delavskem svetu letos izvoljenih več mladih ljudi kot jih je bilo v prejšnjem delavskem svetu Železarni. Razen tega so razpravljali tudi o klubih mladih proizvajalcev, pripravah na Dan mladosti, mladinskih delovnih brigadah in o posvetovanjih mladih delavcev po strokah.

15-LETNICA PREŠERNOVE
BRIGADE

Letos, ob 15-letnici Prešernove brigade, ki je bila najvažnejša udarna sila na Gorenjskem in severnem Primorskem v osvobodilni vojni, bodo ta jubilej slovesno proslavili. Pri Okrajnem odboru ZB v Kranju je že imenovan organ za priprave teh proslav. Osrednja proslava bo v lepi dolinici blizu Škofje Loke, julija enkrat. To bo hkrati tudi največje letošnje zborovanje na Gorenjskem in manifestacija tradicij in spomina na velike, težke dni za osvoboditev naše domovine.

ZA 1. IN 25. MAJ NA BLEDU

Sekretariata občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta na Bledu sta imela v četrtek skupno posvetovanje o praznovanju 1. maja in Dneva mladosti. Izvoljen je bil poseben pripravljalni odbor, ki bo sestavil podroben program za obe praznovanji. Načelno pa so se na tem posvetu zedinili, da bodo 1. maja za prebivalstvo blejske okolice in drugih gorenjskih krajev priredili na Strži pri Bledu veliko prireditev z družabnim in kulturnim sporedom na prostem. Za 1. in 2. maj bo poveljstvo garnizije z Bohinjske Bele pripravilo na Bledu zanimivo tehnično razstavo; vrteli pa bodo prebivalstvu tudi več kratkih poučnih filmov. Mladina si bo v tem času lahko ogledala v vojašnici razstavljeno orožje in raznovrstno vojaško opremo. Spoznala pa se bo tudi z načinom življenja v vojaški enoti. — V času okrog 1. maja bo imela državna nogometna reprezentanca na blejskem stadionu svoje treninge, odigrala pa bo tudi več tekem.

Na posvetovanju so se pogovorili tudi o bližnjih volitvah v delavske svete.

ANSAMBEL
MOJMIRA SEPETA
NA JESENICAH

Po uspehih gostovanj, ki jih je zabeležil ansambel Mojmir Sepeta v Medvodah in Škofji Loki ter nekaterih drugih krajih Gorenjske, se bo v sredo, 9. aprila ob 20. uri predstavil tudi Jesenicčanom. Tudi to pot bo ansambel nastopil v stari zasedbi, za popevke in dobro voljo pa bosta poskrbela Majda Sepetova in filmski igralec Janez Cuk.

S.

MLADI IGRALCI SO GOSTOVALI

Pionirji iz Gorij so prejšnji teden gostovali na Bohinjski Beli s pravilčno igro Kristine Brenkove »Mačeha in pastorka«. — Zgodba o prisrčni ter prikupni pastorki, o njenem zaščitniku Juretu in medvedu je zelo mikavna za uprizorjanje in ugaja mladini in odraslim. Kot smo videli, jo je moč uprizoriti tudi na zelo preprost način brez večjih tehničnih težav. Igralci so se kar potrudili, le da je manjkalo trdnije režiserjeve roke, iznajdljivosti in domiselnosti.

J. B.

REPORTAŽA OB DNEVU ZDRAVJA

KAR PREVEČ PO DOMAČE

O higienskih razmerah v nekaterih živilskih lokalih

Poznam moža, ki mu ne tekne kosilo, če med jedjo ne bere časopisa. Imam prijatelja, ki ne trpi kravate in hodi z odpeto srajco leto in dan, v petek in svetek. Navada je železna srajca, res dostikrat in menda celo — prosim, tega ne trdim — stvar, ki se podreduje... Prenaša se iz roda v rod, od očeta na sina in...

Res pa bo menda, da se nekateri lepe ali grde, vabljuje ali od-

prav takrat stopila žena s štruco kruha. Nesla jo je seveda kar tako po domače, v naročju.

Iznenadena je bila, ko je imela srečo, da jo je fotoreporter slikal — kar tako, brez čakanja, brez prošnje, brez plačila.

— Zakaj ne zavijate kruha? — Ne! Vprašanje ni bilo umestno. Niti zaskrbljene prodajalke v trgovini nismo mučili s tem vprašanjem. Ne bi imeli moralne pravice.

RAZOČARANJE V »VELEBLA-GOVNICI«

— Zelite, prosim? Dvakrat je prodajalka iste trgovine v Kropi ponovila to vprašanje, preden smo

V povejnih letih smo tudi v kranjskem okraju na področju zdravstva dosegli lepe uspehe, ki se iz leta v leto večajo. Število zdravstvenih ustanov se je od 19 v letu 1955 povečalo lani na 23, število bolniških postelj od 321 na 353, število zdravnikov od 45 na 55, število zobarjev od 24 na 31. Razen bolnišnice na Jesenicah imamo še 3 specialne bolnišnice (Begunje, Golnik, porodnišnica Kranj). Zlasti pomembna pridobitev je kranjska porodnišnica. Vedno več pozornosti posvečamo tudi preventivni zdravstveni službi, katere središče je po vojni ustanovljeni Okrajni higien-ski zavod.

Kljub uspehom pa z marsičem seveda še ne moremo biti zadovoljni, ker težimo po nadaljnjem napredku. Iz tega razloga smo se v uredništvu odločili, da ob svetovnem dnevu zdravja — 7. aprilu, opozorimo na nekaj pomanjkljivosti, z željo, da bi jih v okviru realnih možnosti čimprej odpravili.

se sporazumeli, da nismo kupci, marveč le radovedni potniki. Trgovina je bila majhna z najrazličnejšim mešanim blagom, kot so pač trgovine na podeželju. Toda to še ni bilo vse! Zaskrbljena so stara vrata in pred nami se je odprl še en prostor. Mlekarna! Še naprej, pod oboki, med čudno mešanim vonjem neznanih, sumljivih izvorov — pekarna. Prava veleblagovnica za Kropo! Veleblagovnica zato, ker tu ni samo mleko, kruh in živila, marveč tudi vsakovrstne škatle, krpe, dračje... Drugo prek drugega. V naglici ni bilo opaziti, če so bile metle tudi vmes, vendar bi sodil po znakih naokrog, da edino metle nimajo.

PREVEČ PO DOMAČE

Ker bi se kruh iz take pekarnice verjetno upiral (domačinom ne svetujemo ogleda!) je bilo treba poskusi kruh v Kamni gorici. Prijazna žena je povabila v pekarno. To je pravzaprav nekdanja izba velike kmečke hiše, ki pa že davno služi za pekarno. Ni moč oporekati čistoti, dasiravno je tudi vse bolj po domače.

— Kakih 50 kg ga spečem vsak dan, je pripovedovala postavna žena z močnimi rokami, ki so se utrdile ob vsakodnevni telovadbi — gnetenju tolikega testa.

Pokazala je kruh — njen izdelek. Ni kaj reči, lepi okrogli hlebci z rumeno, zapečeno skorjo. Toda prodaja! Kruh je čakal kupce v veži na odprti stari polici brez vsakršne zavese in varstva pred prahom, ki ima s ceste skozi hišna vrata najlažji dostop. Že pri tem pogledu so lepi, dišeči hlebci izgubili polovico vabljivosti. Morda je to le preveč po domače v Kamni gorici.

NA IZVORU ZREZKOV

Poldne je bilo že odzvonilo — čutili je bilo to tudi v želodcu. Toda namesto da bi šli v gostilno na zrezek, smo se napotili k njegovemu izvoru — v klavnico Lesce, ki zalaga tudi vso Radovljico in okolico z mesom.

— Upravnika ni — je v zadregi pravila prijazna žena in pokazala predelovalnico, klavnico in druge prostore. Kdo naj bi verjel, da se iz teh lukenj vsak teden razpošlje kakih 2000 kg mesa in še več. Toda stiska za prostor še ni najhujše zlo. Tik ob vratih klavnice je neke vrste gnojna jama, kamor mečejo odpadke. K sreči je bilo tiste dni še mrzlo, oziroma deževno. Kak duh in paša za muhe mora biti tam ob vročih poletnih dnevih! Hiteli smo od tam, da ne bi zgubili apetita do zrezkov, pa se nam je nudil že nov prizor. Mesar v klavnici je iztrebljal iz črevesja zaklane višje živine blato kar z raven kosov mesa, v podstavljeno posodo, vendar je brizgala nesnaga — vsaj videti je bilo tako — na vse strani in lahko tudi na meso, viseče ob strani. Odrekli smo se kosilu in zrezkom in hiteli proti Kranju.

Romantika v Kamni gorici, ni na pravem mestu

SE IN SE...

Iz Preddvora smo zavili levo. Koj tam so Tupaliče. Ob mostu, kjer se ustavljajo avtobusi, je trgovina. Vstopili smo. Neprijeten vonj nam je udaril v nos. — Od peči je to — je pojasnjevala prijazna prodajalka. Morda res. Vendar nismo bili prepričani, kajti pogled na nečista tla, pult in stisnjeni mali prostor, kjer je na-

grmačeno najrazličnejše blago, je dalo povod za dvom. Sicer pa? Kdo naj zameri njej? Vrnili smo se. Ustavili smo se v gostilni na Primskovem, toda neke nujne potrebe (oprostite!) so nam velele naprej, kajti tam... Se in še bi lahko govorili o razmerah v prodajalnah živil, o združni prodajalni na Koroški cesti v Kranju, ki res ni v ponos naši trgovini, o skladiščih in smetiščih okoli gostišč in podobnem. Tega bi našli dovolj povsod.

PIKOLOVSTVO?

Morda pa ne bi bilo prav, da se prelevimo v pikolovce. — »Zakaj pa ne pogledate lepih lokalov, čistih blestečih pultov, kulturno urejenih prodajalnih?« nam bi očitali prizadeti. Res, dosti je tega. Toda če je že govora o turizmu, o izboljšanju naše preskrbe, o kulturnem poslovanju, o preventivni zdravstveni službi, o skrbi za zdravje delovnega človeka, potem tudi podobnih pomanjkljivosti ne smemo zakrivati. Zlasti pa ne v tistih primerih, kjer le-te niso odvisne od investicij, vsaj ne velikih, in se da že z dobro voljo, večjo čistoto in načinom dela odpraviti ali vsaj ublažiti »navade«, ki bodo v oči in zmanjšujejo naše že dosežene uspehe na tem področju.

K. M.

Kropa — Dobro je, da slika ne kaže podrobnosti v neredu pri vzhajajočih hlebcih

Kar nam ni bilo všeč v klavnici Lesce

vratne posebnosti dedujejo tudi v javnih lokalih. Tako je na primer znano, da se samo v nekaterih gostilnah dobi dobre vampe ali golaž, drugod spet izborna kapljica ali okusne različice že dolgo, dolgo dobo, čeprav se je medtem izmenjalo že vse osebe od gospodarja in gospodinje do zadnje kuharice in natakarike.

Vendar v navedenih primerih ne bi trdil, da gre za prirojene navade, da so kronične in železne srajce ali da so celo podedovane. Morda celo niti navade niso, ampak samo nujne posledice okolja in razmer. Za take zadeve bolje vedo domačini, vedo tudi, če jim je to všeč ali ne.

KAJ PRAVIJO ZEBLARJI

Ena od trgovin v Kropi je bila zaprta. »Inventura je,« je povedal deček, toda »Kropa ima še eno trgovino,« nam je ta mladi prostovoljni vodič vedel takoj pojasniti. Sicer pa pojasnilo niti ni bilo potrebno, kajti iz trgovine je namreč

Ce s to »hajko« za kulturnejšo, higiensko postrežbo ne začenjamo niti v Kranju samem, na Bledu, kjer prodajalci kruha prav tako enostavno vržejo štruco kupcu v roke, nakljub vsem predpisom in sanitarni inspekciji, zakaj naj bi s tem začenjali ravno v Kropi? Ne! To bi bilo morda prehudo! Morda pa tudi ne. To naj povedo domačini prodajalcem samim.

Težave jeseniškega zdravstva

Sveti za zdravstvo po gorenjskih občinah se v zadnjem času dokaj ukvarjajo z izpolnjevanjem zdravstvene službe. Začeli so urejati zdravstvene domove, v ambulantah v nekaterih krajih jim je uspelo dobiti tudi več zdravniškega kadra.

Le na Jesenicah ne gre nikamor naprej. V zadnjem času se je sicer malce premaknilo z mesta, vendar, kakor priznajo tudi nekateri Jeseničani, manjka močne roke, ki bi stvar izpeljale, ki bi vzpodbujale. Prav gotovo je za to v prvi vrsti poklicana prav uprava zdravstvenega doma in organi družbenega upravljanja.

»ŠTIPENDIRATI SE NE IZPLAČA«

»Zdravniškega kadra na Jesenicah ni in ga ne moremo dobiti. Stvar je zelo resna, toda kaj moremo, če noben zdravnik noče priti na Jesenice,« tako je trdil eden starejših jeseniških zdravnikov. Kot vzrok je navedel pomanjkanje stanovanj, neprilичnost kraja in podobno.

V ambulantni kranjske tovarne »Iskra« pride okoli 2500 delavcev na 2 zdravnika, v ambulantni jeseniške Zelezarne pa sta 2 zdravnika za okoli 6500 do 7000 delavcev. Posamezen zdravnik na Jesenicah pregleda na en delavnik (6 ur) povprečno po 60 pacientov.

Že te številke nam marsikaj povedo. Kako more zdravnik v 6 urah dobro opraviti 60 pregledov? Prav gotovo gre to na račun kvalitete zdravljenja, razen tega pa slabo vpliva na osebno zadovoljstvo zdravnikov, v ljudeh vzbuja nezadovoljstvo in nezaupanje in zaradi tega prav gotovo trpi tudi preventivna služba.

Torej bi ta problem bilo moč rešiti le z novimi zdravniškimi močmi. Toda — niti Občinski ljudski odbor niti Zelezarna ne štipendirata medicinskega kadra! Kot menijo nekateri zdravstveni delavci, niso

ZA STANJE V JESENISKEM ZDRAVSTVU JE ODGOVORNA TUDI UPRAVA ZDRAVSTVENEGA DOMA — ORGANI UPRAVLJANJA NAJ DELAJO SAMOSTOJNEJŠE — OBLO JESENICE JE PREDVIDEL SREDSTVA ZA NACRTE NOVEGA ZDRAVSTVENEGA DOMA IN NAKUP ZEMLJIŠČA

namenili nobene štipendije za študij na medicinski fakulteti zato, ker se — kot pravijo — tako ne izplača. Vsi, četudi doštudirajo, gredo potem z Jesenic v druge kraje.

Toda kako drugače urediti že tako težaven položaj?

PROSTOROV NI!

Jesniška javna zdravstvena služba je zdaj v neustreznih prostorih. Zato tudi ni intimnih prostorov, kjer bi se bolnik lahko sam pomenil z zdravnikom. Tudi privatne ordinacije so neustrezne, vendar je tu, kot trdijo nekateri zdravniki, omogočena vsaj intimnost pregledov. To je tudi glavni in verjetno edini izgovor, zakaj je s privatno prakso na Jesenicah še vedno tako, kot je bilo pred leti.

»Ni prostorov! Kam z ljudmi, ki sedaj obiskujejo zdravnike v privatnih ordinacijah?«

Teh misli se krčevito oklepajo ne samo uprava zdravstvenega doma na Jesenicah, temveč tudi nekateri samoupravni organi oziroma posamezni člani v teh organih.

In kaj pravijo zdravniki? Na seji Sveta za zdravstvo pri OBLO Jesenice, kjer so bili navzoči tudi vsi trije zdravniki, ki imajo na Jesenicah še privatno prakso, so zdravniki povedali svoje mnenje. Pripravljeno so odstopiti ordinacije, posoditi proti najemninai, delno pa tudi prodati osnovna sredstva s pogojem, da se zdravstveni problem na Jesenicah vsaj malo uredi in da bi od tega dobivali tudi ustrezne prejemke. Razen tega so na seji

razpravljali tudi o tem, da naj bi bil zadnji rok za ukinitve privatne zdravniške prakse na Jesenicah 31. decembra 1958.

Toda — v čem se bodo po 31. decembru letos izboljšali pogoji za zdravstveno službo na Jesenicah? Zdravstveni dom, ki bi edino lahko rešil sedanje stanje, do tedaj ne bo dograjen. Kot kaže, bo jeseniška zdravstvena služba v nekaj prihodnjih mesecih pridobila le nekaj sob, ker se bo družinska socialnega zavarovanja preselila v nove prostore. To je verjetno tudi vse, s čimer lahko jeseniška zdravstvena služba računa. Čemu torej odlaganje?

Okrajni svet za zdravstvo je bil prav tako mnenja, da ni potrebno čakati ravno na Jesenicah z ukinitvijo zdravniške prakse prav zato, ker ne bo stanje po 31. decembru prav nič drugačno. Zdravniki pa bi po svoji redni zaposlitvi našli dovolj dela v ambulantah javne zdravstvene službe. Vse bolj bi se lahko posvetili tudi preventivni službi.

Kakor so po drugih občinah te zadeve že nekako uredili, pa se na Jesenicah stvari nikamor ne premaknejo. Če bi vodstvo zdravstvenega doma tu odigralo svojo vlogo, bi bilo nedvomno marsikaj drugače. Tudi dela upravnega odbora zdravstvenega doma, skoro lahko rečemo, ni nikjer čuti. Kaže, da ta samoupravni organ ne more zaživeti samostojno in da njegovemu delu vse preveč škodijo vplivi nekaterih ljudi, ki uspevajo s svojo demagogijo in prikritim odklanjanjem vsega novega in naprednega. Ta

nesamostojnost in razni vplivi so opazni tudi pri nekaterih članih občinskega sveta za zdravstvo. Prav zato je svetu delo še bolj oteženo. Le s težavo urejuje stvari, ker ne more najti ustreznega kontakta z upravnimi forumi.

KJE SO NACRTI?

Zdravstveni organi tudi niso pravočasno in dovolj seznanili širše javnosti s perečo problematiko. To lahko ugotovimo že tudi po anketi, v kateri so jeseniški delavci predlagali, v kakšne namene naj bi uporabili ustvarjena sredstva. Na prvo mesto so uvrstili stanovanja, potem javno letno kopališče, ureditev komunalnih problemov, tržnico, nabavo avtobusov za izlete in mestni promet, nakup hotela na Jadranu za oddih članov kolektiva; o novih prostorih za zdravstveno službo pa skoro ni bilo govora.

Nacrti za nov zdravstveni dom sicer obstajajo, vendar jih je treba še revidirati, ker bi bilo moč vsoto 300 milijonov dinarjev, ki jo predvidevajo obstoječi nacrti, po mnogih mnenjih zmanjšati. Na občinskem svetu za zdravstvo pravijo, da starih nacrtov, ki bi jih bilo treba revidirati, nimajo. Nimajo jih niti na Občinskem ljudskem odboru. Vendar so že v letošnjem proračunu predvideli sredstva za nakup zemljišča in izdelavo nacrtov. Toda starih nacrtov na odgovornih forumih ni! Edini izvod hranijo v upravi zdravstvenega doma, ki pa ga po njihovi izjavi ne dajo, da se ne bi izgubili.

Vsekakor bo treba te stvari nekako urediti. Prihodnje leto računajo, da bodo začeli graditi nov zdravstveni dom. Gradili ga bodo verjetno v več etapah. Tako lahko pričakujemo, da bo tudi na Jesenicah stanje zdravstvene službe kmalu boljše. Nekateri menijo, naj bi eno novo zgrajeno stanovanje preuredili v ordinacijo. Verjetno pa bodo o tem, kako najti najboljšo rešitev, razmislili še zdravstveni samoupravni organi. Lj.

Zakaj ga ne zavijete?

MIMI MALENSKI KONIC VIGENCJI ROMAN

122

Tudi Gašperinova vigenca sta utrpela nekaj škode, toda to so hitro popravili. Pravzaprav ni voda vzela ničesar, le nekaj je bilo pokvarjenega. Spodnji vigenca se je izkazal, zidovje se ni omajalo, čeprav je največ utrpelo. Najbolj prizadet je bil Špan, ostrešje fužine mu je zgorelo, moral je misliti na novo in to je pomenilo, da fužina dolgo ne bo delala. Toda izkazal se je, vsem, ki so pomagali gasiti, je podaril podeset goldinarjev in jim priredil veselico. Tudi Dominik se je namenil, da bo povabil ljudi, ki so tvegali življenje za njegove vigence, čakal je samo, kako se bo obrnilo s stricem Miklavžem, ki je naslednji dan obležal. Preveč je bilo zanj napa, prehladil se je in dobil pljučnico. Ležal je v zgornji hiši in ves čas bledel. Radovljiški zdravnik, ki so ga spet poklicali k bolniku, je zmajal z glavo in po svoji rezki navadi rekel:

»Nič ne bo z njim. Pljuča so vneta na obeh straneh. Ko bi bil manj pil, bi se morebiti izkopal, pijanca pa pljučnica rada vzame s seboj.«

Ležal je že pet dni, ne da bi se zavedel. Ana je bila pri njem skoro neprestano, komaj so jo kdaj prisilili, da je legla za nekaj ur, potem se je spet vrnila k stricu. Sedela je pri njegovem vzglavju, pletla ali šivala, največkrat pa je pustila delo počivati v naročju in je gledala starca. Toliko reči se je spominjala, ko je opazovala vročični obraz in prisluškovala blodnjam. Stric Miklavž je bledel o Ani, ki jo odnaša voda, krilil je z rokami in jo reševal iz valov. Potem je govoril o prerezani vrvi in o Alešu. Največkrat pa je čisto na kratko dihal in suh kašelj, ki se mu je trgal iz prsi, mu je očitno prizadeval hude bolečine. Ana je gledala stari obraz z visokim čelom in udrtimi sencami, kljub starosti so mu prosevale skozi modre žile, ki so se v bolezni vozličasto napenjale — gledala je neobrito brado in čutila sočutje, kakršnega ni v življenju nikoli poznala do njega. Vsega, vsega se je spominjala. Posebno živo so se spominjala nekega večera, ko je stric sedel pri njej v kuhinji, gledal v ogenj in ji rekel:

»Gašperini smo suhe veje...«

Ob tem spominu si je vselej obrisala oči. Čutila je, da je v njeni notranjosti vse prazno, da je tudi sama suha veja. V njej in okrog nje je bilo vse opustošeno. Poslednje cvetje njene mladosti je požgal Dominik. Prišel je kakor slana in za dolgo poparil vse, kar je bilo dobrega v njej. Zdaj se je njena dobrota prebujala v zimski mraz, skoro strah jo je bilo, da je ne bo mogla nikomur dati. In tisto z bratom, tisto, o čemer ne bo nikoli govorila z možem, ker bi ne mogla več živeti ob njem, če bi za trdno vedela resnico, če bi slišala priznanje iz njegovih ust — tisto je bilo kakor rana v srcu, podobna oni rdeči, ki je zevala na širokem telesu hriba nad trgovcem.

Peti dan proti večeru se je stric Miklavž zdramil iz blodnj in se z bistrim, samo utrujenim pogledom ozrl okrog sebe. Ana je hitro pristopila in vprašala, kako mu je.

»Ti si tu, Ana?« je vprašal s slabotnim, zamolklim glasom.

»Ves čas sem bila pri vas, stric,« je odgovorila in mu popravila vzglavje.

Miklavž je pokimal, potem pa prisluhnil šumu vode in nabijanju kladiv, ki je pridušeno prihajalo v sobo. Obraz mu je oživel.

»Ali je jez zdržal?« je vprašal.

»Zdržal je, stric.«

Trudno je omahnil nazaj v blazine in zaprl oči. Nekaj časa je poslušal udarce kladiv, potem se je nasmehnil. Tipal je z roko po odeji in Ana je uganila, da bi ji rad stisnil desnico. Oklenila je njegovo zgarano, črno kovaško roko.

»Ana,« je rekel čez čas in jo pogledal, »ali veš, da sem te imel rad?«

»Vem, stric...«

»Vse sem vas imel rad. Mogoče nisem znal tega pokazati, toda v srcu sem čutil. Ničesar na svetu nisem tako ljubil kot svoj dom in svoje ljudi. Ali veš to, Ana?«

»Da, stric.«

»Tako si želim... želim, da bi bila srečna, zmeraj srečna...«

»Stric!...«

Smehljaj mu je začel ugašati na utrujenem obrazu. Ana se je sklonila nadenj in videla, da se mu nos ostro odraža od obraza. Lice mu je postajalo mrtvaško blede, trdo.

Vedela je, da jo zapušča poslednji zvesti prijatelj, ki jo je ljubil in mu je mogla zaupati. Toda bila je že tako topa od vseh udarcev, ki so jo zadeli, da ni jokala. Samo nemo je strmela v starčev obličje, ki je postajalo vse bolj blede, kolikor hitreje se je zgoščeval večerni mrak.

KONEC

Stenska ura iz leta 1779 v jeseniškem muzeju

Kot smo že pisali, je bila v nedeljo 30. 3. na Jesenicah ustanovna skupščina sodelavcev stalne razstave Železarne Jesenice. Delo za ustanovitev take razstave se je praktično začelo že mnogo prej. Tako so na pobudo nekaterih članov kolektiva jeseniške železarne,

Javorniku, kovani oklep — izdelek gorenjskih fužin, železno vodno tehniko iz Bohinjske Bistrice in nekatere druge predmete. Posebno pomembni pa so dokumenti, ki datirajo do leta 1011. Arhiv obsega več tisoč aktov, predvsem pisma gosposki, dvoru, kupopro-

Veterani
Simon Zvan,
Martin
Mencinger in
pokojni
Luka Soberl
na
Pozabljenem
pri Bohinju

ki so se med prvimi zavedali sto in stoletne preteklosti železarstva na Gorenjskem in železarske tradicije, ki še danes bogati izkušnje naših železarjev, na Jesenicah že leta 1949 ustanovili Zbirni urad Tehničnega muzeja. Kolektiv sodelavcev se je stalno širil po vsej Gorenjski. Delovne ekipe pa so na terenu proučevale železarske naprave prejšnjih stoletij. Delno so zaščitile srednjeveški plavž v Nomenju, ogledale so si rudnike v Karavankah, pražilne peči na Lepenah, raziskole Planino nad Jesenicami, Staro Savo, matico današnje železarne, bohinski kot in druge kraje. Zbrali so že tudi veliko gradiva in ga delno inventarizirali. Med drugim so popisali 18 predmetov prirodozlovnega, 1033 zgodovinskega, 14 etnografskega, 20 umetnostno-zgodovinskega pomena ter 354 ostalih predmetov.

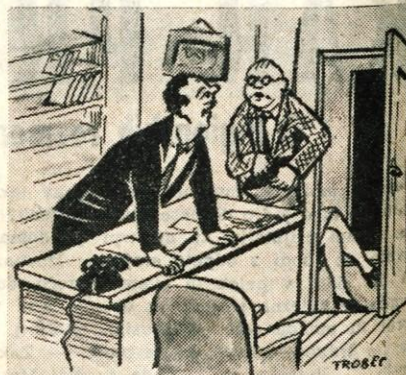
V preteklem letu pa so depoje in arhiv Stalne razstave obogatili z nekaterimi predmeti velike vrednosti. Med drugim naj omenimo stensko uro iz leta 1779, železni izdelek s Planine, ki je bila pri Savskih jamah. Potem stensko uro, izdelek Valentin Auerja, izdelovalca ur na Jesenicah iz leta 1848, ki so jo uporabljali plavžarji na

dajne pogodbe, inventure in cenitve, testamente, spore zaradi posesti. Med najdenimi dokumenti je tudi dokument iz leta 1403, ko se prvič omenja v zvezi s Hermannom von Eesel plavž na Javorniku.

Zamisel Stalne razstave, ki naj bi zbirala in hranila samo proizvajalna sredstva iz bivših fužin, se je stalno menjala in razširjala. Izpopolnitev je narokovalo tudi dejstvo, da samo mrtvi material brez prikaza duhovne vrednote človeka, ne bi mogel dokumentirati železarske preteklosti gorenjskega železarstva, ki se je morda še bolj kot za vsakdanji kruh moralo boriti za svoje socialne in nacionalne pravice na mostu nemštva do Jadrana. Zato so v Stalno razstavo vključili še oddelek socialne in nacionalne osvoboditve ter pred kratkim tudi Triglavski planinski muzej, ki je bil ustanovljen na iniciativno PD Jesenice.

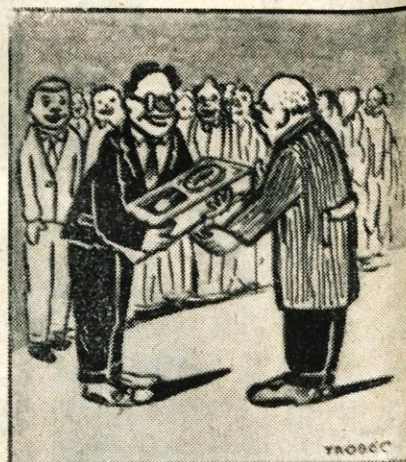
Zavedajoč se vzgojnega poslanstva Stalne razstave je njen upravni odbor usmeril vse delo v ustvaritev in postavitev sodobne ustanove, dostopne tako laiku kakor znanstveniku. Lani je to razstavo obiskalo 2193 oseb, med temi je bilo 28 dijaških skupin s 1018 obiskovalci.

ZA RAZVEDRILO IZ »SODOBNEGA URADA«

— Tovariš, bodite kratek. Zunaj me čaka važna stranka...

PRIMERNO DARILU UPOKOJENCU

— ... in ker ste v času svoje dolge delovne dobe stalno gledali na uro, se mi to zdi najprikladnejše darilo...

NA TRGU

— Oprostite tovarišica! Veste, tehničar se nam je pokvarila...

ČASNIKI PO SVETU

NAJVEČ BEREJO ANGLEŽI — SVETOVNA NAKLADA DNEVNEGA TISKA JE 225 MILIJONOV IZVODOV

V publikaciji UNESCO je bilo nedavno na 250 straneh opisano večletno raziskovalno delo v zvezi z listi po svetu. Po statističnih podatkih je narasla časopisna proizvodnja v minulih petih letih za 14%. Vsak dan izide 225 milijonov listov.

Britanci so najbolj vneta bralci dnevnega tiska v našem stoletju, saj 60% prebivalcev dnevno kupuje in bere ča-

sopise. Američani precej zaostajajo za Anglijo, ker dnevno bere liste 34% prebivalcev. Angleži se ponašajo tudi z največjo naklado časopisov. Dva njehova dnevnika izhajata skupno v 4 in pol milijona izvodih, radijski vestnik BBC pa ima 8 milijonov naklade. Le malokatera država na svetu se more ponašati s takšno časopisno tradicijo kot Angleži, saj so tam izhajali neka-

teri listi že pred 300 leti z istim namenom kot zdaj, namreč da prvi objavijo uradne in kraljevske razglase ter razsodbe in vojaške ukaze.

Z 1876 dnevniki so ZDA na prvem mestu, listi pa izhajajo v skupni nakladi 55 milijonov izvodov. Razen tega imajo Američani tudi najbolj obsežne liste, in sicer izhajajo med tednom povprečno na 40 straneh, ob nedeljah pa na 120. Tednikov je v ZDA 8.892.

Državi Andora in Jemen sploh nimata listov. Libanon, ki šteje dober milijon prebivalcev, pa jih ima kar 40. Togo ima list z naklado 500 izvodov, v Honkongu pa jih izhaja 27. V Laosu imajo dva lista, ki izhajata v skupni dnevni nakladi 1000 izvodov. V Pakistanu izhaja 65 dnevnikov s skupno 150.000 izvodov. Jugoslavija ima 30 dnevnikov, 145 tednikov in 190 periodičnih publikacij.

Največ težav je pri tiskanju japonskih listov, saj se stavci spopadejo s 1.400 pismenkami. Takoj za njimi so Kitajci, ki imajo okoli 1000 tiskarskih znakov, vendar pri njih dobro kaže, saj nameravajo že v bližnji prihodnosti uvesti fonetično latinico.

Učitelja vreden učenec

Ko je umrl razmeroma mlad modni diktator Cristian Dior, so v Parizu in modnem svetu napovedovali konec njegove dinastije. Toda njegov učenec Yves Saint-Laurents, ki je v Diorjevo hišo prišel kot risar, se je že pokazal vrednega naslednika, ki si ga največja konkurenta Loroche in Cardin ne bosta mogla otresti. Mlad Alžirec, pravzaprav v Alžiriji rojen Francoz, Saint-Laurent je presenetil svoje podanice z novimi pomladanskimi modeli. Linija A in H, potem vreči in vrsti drugih ekstravagančnih modelov je tokrat priključil še trapez linijo. No, fant bo moral kljub temu napeti vse sile, kajti moda je zahtevno področje. Treba je tekmovali z najrazličnejšimi krojaškimi hišami Pariza, Rima, Berlina, Dunaja itd. Modna veterinica se je začela blazno vrteti. Za plesno toaletno v hlačah in krilu je letos močno zagospodarila nekam čudna linija nekakih »djmij« ali po naše bosanskih ženskih hlač, ki so podobna tudi krilu. Nova trapez linija tudi nič prikupnega ne prinaša. Naj nam nežni spol oprost, če tako trdimo, toda presodite same.

Vsemirski po tnik v gala obleki

Pred dnevi so v Ameriki vtaknili v poseben prostor, ki daje vse pogoje vsemirski čutili čisto realistično, nekaj preizkusnih pilotov. Ti možje preživljajo v »vsemirski ladji« vse, kar utegne čakati resnične osvajačce vsemirja. Na ta način bi radi v Ameriki čim prej izvežbali posadko in preizkusili, če je človek sposoben že zdaj in z razpoložljivimi sredstvi zadržati v vesolje. Toda nekaj pozabljajo. Pogoj, ki so jih »obesili« preizkusni gondoli, so plod trenutnih domnev

in izkušenj in vprašanje je, če res vse to odgovarja resnici.

Medtem pa Sovjeti pripravljajo nov satelit, ki bo spet ponesel potnika psa. Pravijo, da so izkušnje boljše od domnev.

Vodne, sončne in peščene ure

Prvi ljudje, ki so si razdelili dan v določene dele, so bili najbrž Asirci. O njih je znano iz zgodovine, da so uporabljali ure na vodo. To so bile kovinske posode, polnjene z vodo, ki je kapljala iz njih tako, da so morali posodo v enem dnevu šestkrat napolniti. Vodne ure v Ninivah so polnili istočasno, ko je paznik dal znak v stolpu, da je tropa izklicevalcev natanjala po vsem mestu posamezne dele dneva.

Vodna ura je bila poleg sončne, ki meri čas po dolžini sence, mnogo stoletij edina merilka časa. V Aleksandriji so vodno uro izpopolnili s časovno razpredelnico in kazalcem. V starogrški dobi je bil Egipt velik dobavljač

ur. Te svojevrstne izdelke so Egipčani prodajali po najvišjih cenah v vse države.

Ob zmagoslavju Pompejevem povratku v Rim leta 62 pred n. št. so kot najdragocenejši plen nosili v sprejeto vodno uro iz zakladnice pontijskega kralja. Ta velikanska posoda, ki so jo napolnili le enkrat na dan, je bila vsa iz zlata. Kazalec so bili posuti z rubini in vse vodne ure so bile vdelane s safirji. Naval radovednežev, ki so si hoteli ogledati posebnost, je bil tako velik, da jih je morala močna straža držati v spoštljivi razdalji.

Staroveške ure so bile v prvih stoletjih našega veka popolnoma v pozabi, dokler ni bagdaski kalif Harun

Al Rašid podaril Karlu Velikemu veliko uro na vodo. To tehnično čudo tedanjega časa je bilo iz bronu v vdelanem zlatom. Imelo je kazalec in je bilo. Ustrezno število kroglic je padalo v kovinsko posodo in naznanjalo ure.

V tistem času je menih Luitband, ki je na novo odkril izdelovanje stekla, izdelal peščeno uro in Karel Veliki je dal napraviti veliko uro te vrste. V njej so bile ure označene z velikimi črtami. Vsakih 12 ur so uro obrnili.

Na Kitajskem, ki se ponaša s tolikimi starimi izumi, je že mnogo poprej zvezdoslovec Hang sestavil uro, ki je kazala tudi mesece, tedne, dneve, tek sonca, meseca in petih premičnic in druge pojave na nebu. Te ure so se v srednjem veku počasi udomačile.

gorenjski obveščevalci

MALI OGLASI

Izgubila sem torbico z dokumenti in denarjem na poti od Zirovnice do Jesenic 21. marca. Poštenega najditelja prosim, naj vrne dokumente in ključke na naslov v osebni izkaznici. 551

Izgubil sem denarnico z denarjem od Čirč do Hrastja dne 2. aprila. Najditelja naprošam, naj proti nagradi vrne v Hrastje 37. 552

Prodajam kravo - mlekarico. Naslov v oglasnem oddelku. 553

Prodajam žensko kolo, malo rabljeno. Naslov v oglasnem oddelku. 554

RADIO LJUBLJANA

RADIO LJUBLJANA
Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05., 6., 8., 10.10., 13., 15., 17., 22. in 22.55. uri ter radijski dnevniki ob 19.30. uri; ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 22.55. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

PONEDELJEK, 7. MARCA

8.05 Orkestralna matineja.

9.00 Radijski roman — Roger Vailland: 325.000 frankov.

10.10 Dopoldanski koncert komorne glasbe.

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: V vrvežu prometnih sredstev.

12.00 Glasba opoldne.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Milena Lekšar: Sajenje sadnega drevja.

13.15 Glasbene razglednice.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Otroci nove Kitajske.

15.40 Listi iz domače književnosti — Slavko Janevski: Stari klovn in lev.

16.00 Portreti jugoslovanskih opernih pevcev: tenorist Miro Brajnik.

17.35 Srečno vožnjo! (soferjem na poti).

18.00 Mladinska oddaja.

18.45 Radijska univerza — Dr. Dušan Reja: O problemih sodobnega prometa — III.

20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, dirigent dr. Fabient Seitzky — solist Igor Ozim.

22.35 Plesni zvoki iz Leipziga.

TOREK, 8. APRILA

8.05 Avgust Stanko s svojo harmoniko.

8.35 Popularne skladbe mojstrov romanke.

9.30 Slavnj virtuozi in pevci vam igrajo in pojo.

11.30 Za dom in žene.

11.45 Havajske melodije.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Slavica Šikowec: Ročno ali strojno cepljenje.

12.40 Georges Gershwin: Amerikanez v Parizu.

13.40 Pester spored opernih melodij.

14.20 Za otroke — Dve zgodbi Frana Roša (ob 60. letnici).

15.40 Petopisi in spomini — Dr. Robert Neubauer: Ceylonski portreti.

16.00 Za ljubitelje in poznavalce.

17.10 Izberite popevke!

18.00 Športni tednik.

18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevov.

18.45 Domače aktualnosti.

20.00 Najboljši jugoslovanski zbori vam pojo — VIII. Zbor Glasbene matice, Ljubljana, p. v. Cirila Cvetka.

20.30 Radijska igra — Wolfgang Weyrauch: Indijanska balada.

22.15 Za prijatelje jazz.

SREDA, 9. APRILA

8.05 Pisana paleta.

9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.

9.45 Pet pevcev — pet popevk.

11.00 Odprite sprejemnik!

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Otroci nove Kitajske.

12.05 Mali koncert solistične glasbe.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Ljudmila Haller: Se je čas za nabavo piščancev.

13.15 V pesmi in plesu po Jugoslaviji.

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: V vrvežu prometnih sredstev.

15.40 Pri klasičnih mojstrih — Ferenc Molnar: Modri huzar in še kaj.

16.00 Koncert po željah.

17.10 Sestanek ob petih.

18.00 Kulturni pregled.

18.30 Glasba narodov sveta: Črnske duhovne pesmi.

18.50 Razgovor o mednarodnih vprašanjih.

Prodajam nove sobne knjižne omare 240 cm širine z orehovo imitacijo za ceno 43.000 din. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam lepo, nerabljeno bosansko preprogo 3 x 2 m. Primskovo 216. 556

Prodajam italijansko žensko kolo »Pafic«. — H. Zavar, Pš. polica 4, Cerklje. 557

Upokojenec, vaje kmečkih in drugih delavcev v skupno gospodinjstvo s samski ženski. Ponudbe oddati v oglasni oddelku. 559

Iščemo mizarkega pomočnika za stavbno pohištvo. — Vodepivec Anton, Stratišče 331, Kranj. 560

Sprejemimo cementarje ali priročne cementarje. — »Kamnosestvo« Kranj. 568

20.00 Claude Debussy: Pelées in Melisande.

22.15 Plesni ritmi iz Sporting Cluba v Monte Carlu.

ČETRTEK, 10. APRILA

9.00 Dopoldanski koncert Orkestra Radia Ljubljana.

10.10 Za stare in mlade.

11.00 Odlomki iz oper in baletov.

11.30 Cicibanom — dober dan! (E. C. Babbette: Opica in kroko-dil).

11.45 Pojo cicibanji iz Primskovega p. v. Franceta Grudna.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Vlasta Stergar: Zaščita rastlin spomladi.

12.40 »Ljuba si ti pomlad...«

13.15 Pariški šamsoni.

13.40 Glasbeni album.

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 Humoreska tega tedna — Dve veseli klubski zgodbi.

16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji.

18.00 Radijska univerza — Prof. dr. Dušan Hadži: Kavčuk in guma.

18.45 Cetrkova repertoarja.

19.50 Tedenski notranje-politični pregled.

20.05 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov.

22.15 »Po svetu jazz«: Afro-Cubana v jazzu.

PETEK, 11. APRILA

8.05 Popularne orkestralne melodije.

9.00 Radijski roman — 325.000 frankov.

10.10 Dopoldanski koncert solistične glasbe.

11.00 Po domače...

11.30 Za dom in žene.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Franjo Ulep: Uveljavljanje kooperacije v gozdarstvu.

13.15 Od arije do arije.

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Deček z daljnega Severa.

15.40 Iz svetovne književnosti — Karel Storkan: Stopnice za dva.

16.00 Koncert ob štirih.

17.10 Filmski zvezdniki pojo.

18.00 Iz naših kolektivov.

18.30 Umetne in narodne pesmi poje ženski pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja.

18.50 Družinski pogovori.

20.00 Petnajst minut s kvintetom Jožeta Kampiča.

20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.

21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

22.15 Reportaža s košarkarskega turnirja študentskih reprezentanc Bolgarije, Francije, ČSR in Jugoslavije.

SOBOTA, 12. APRILA

8.05 Lepe melodije — znani napevi.

8.35 Pojo otroški in mladinski zbori (Predstavlja se mladinski zbor VII. gimnazije iz Ljubljane in mladinski zbor iz Predvorja pri Kranju).

9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo: Deček z daljnega Severa.

10.10 Orkestralni koncert.

11.00 Pionirski tednik.

12.00 Opoldanski operni spored.

12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Leon Šenk: Laboratorijska preiskava kokoških bolezni.

13.15 Igramo za dobro voljo.

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 S knjižnega trga.

16.00 Glasbena uganaka.

18.00 Oklavno v svet: Nov francoski glavobol 9 Mavretanija.

18.15 Kmečka godba nam igra.

18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.

20.00 Veseli večer.

21.30 Reportaža s košarkarskega turnirja študentskih reprezentanc Bolgarije, Francije, ČSR in Jugoslavije.

22.15 Oddaja za naše izseljence.

Dajemo v zakup vojaški bife (kantino) Vojne pošte 7414 Kranj. Pri licitaciji imajo prednost trgovska in gostinska podjetja ter invalidske organizacije. Začetna zakupna cena je 5500 din za en mesec. — Licitacija bo dne 15. aprila t. l. v Domu JLA Kranj od 8. do 9. ure. Vsa pojasnila o delu bifeja (kantine) daje Komanda Vojne pošte 7414 Kranj. 558

Računovodja s prakso želi zamenjati službo. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Knjigovodja«. 561

Iščem žensko v Kranju za 4-urno dopoldansko varovanje otroka. — Ostalo po dogovoru. — Naslov v oglasnem oddelku. 562

Lepo sobo v centru Ljubljane zamenjam za enako v Kranju. Ponudbe pod »Priložnost« oddati v oglasni oddelku. 563

Pošteno dekle dobi sobo. Naslov v oglasnem oddelku. 564

Vzajem v najem travnik ali njivo v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 565

Podpisana Z. R. obžalujem besede, ki sem jih izrekla o Treč Mariji na sindikalnem sestanku dne 21. 10. 1957. — Z. R. 566

Podpisana Kržišnik Ana, Podpurfelca 5 obžalujem vse, kar sem izrekla o Lešnjak Ravli iz Škofje Loke, Poljanska 38. 567

Kupimo več motornih koles, stare gradnje. Pomudbe s točnim opisom in navedbo cene pošljite Francu Jensterlu, Zg. Danje, št. 1, p. Sorica. 568

»STORŽIČ« KRANJ, 7. in 8. aprila amer. film »GOSPOD 880«, 9. aprila amer. barvni film »MOSTOBRAN«, 10. aprila amer. barvni vstavilni film »NEVSEČNOSTI S HARIJEM«. Predstava ob 15., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV PRIMSKOVO«, 8. aprila ameriški barvni film »MOSTOBRAN«, predstava ob 20. uri.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 9. aprila premiera amer. barv. vstavilni film »NEVSEČNOSTI S HARIJEM«. Predstava ob 20. uri.

RADOVLJICA, 8. in 9. aprila ameriški barvni film »VRNI SE, STRIC VILI«. Predstava v torek ob 20. uri, v sredo ob 17.30 in 20. uri.

BLD, 8.—10. aprila amer. film »KO PRIDE ZIMA«, predstava v torek in četrtek ob 20. uri, v sredo ob 17. in 20. uri.

Upravni odbor Komunalne banke okraja Kranj objavlja v soglasju s Svetom za družbeni plan in finance Okrajnega ljudskega odbora Kranj

DOPOLNITEV NATEČAJA

za investicijska posojila iz investicijskega sklada OLO Kranj za leto 1958.

1. Poleg podjetij iz panog kmetijstva, gradbeništva, trgovine, turizma, gostinstva in obrti ter zasebnikov, ki iščejo kredit za notranjo vreditev tujskih sob, lahko na natečaju sodelujejo še občinski ljudski odbori in turistične ter druge družbene organizacije iz območja okraja Kranj.

2. Prav tako kot podjetja in zasebniki, morajo tudi turistične in druge družbene organizacije preskrbeti poročila izjave od občinskih ljudskih odborov ter jih predložiti banki najkasneje ob sklenitvi pogodbe.

Vsi ostali pogoji natečaja, ki je bil objavljen v Glasu Gorenjske, št. 24 z dne 28. III. 1958, ostanejo nespremenjeni.

KOMUNALNA BANKA OKRAJA KRANJ

VSEM ODBORNIKOM OKRAJNEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19-89/52 sklicujem

6. SEJO OKRAJNEGA ZBORA IN 6. SEJO ZBORA PROIZVAJALCEV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

za ponedeljek, dne 14. aprila 1958 ob 8.30. uri v sejni dvorani okrajnega zbora, oziroma v sejni dvorani zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Kranj.

Za sejo predlagam naslednji

DNEVNI RED:

1. Razprava o potrditvi letnega plana dohodkov in izdatkov Komunalne banke okraja Kranj za leto 1958.

2. Razprava in sklepanje o potrditvi spremembe statuta in poslovnika Komunalne banke okraja Kranj.

3. Določitev podjetij, za katera imenujejo po 1/3 članov komisije za razpis mest direktorjev pristojni občinski ljudski odbor, delavski svet podjetja in ustrezni svet OLO.

4. Sklepanje o garanciji tovarni usnja »Standard« Kranj.

Za sejo okrajnega zbora še:

5. Razprava in sklepanje o določitvi števila članov šolskega odbora in imenovanje 1 člana v šolski odbor Industrijske čevljarke šole Ziri.

Po končanih ločenih sejah bo v sejni dvorani OLO Kranj

8. SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Za sejo predlagam naslednji

DNEVNI RED:

1. Imenovanje upravnih odborov in upravnikov:

a) Doma učencev IGS »Sava« Kranj

b) Doma učencev MIS Jesenice

c) Doma učencev ICS Ziri.

2. Sprememba v organih OLO Kranj.

Vabim vse odbornike, da se sej zanesljivo udeležijo.

Predsednik OLO

Miran Košmelj l. r.

OBJAVE

VPISOVANJE NOVINCEV V PRVI RAZRED OSEMLETNIH IN OSNOVNIH ŠOL V KRANJU

Vpisovanje novincev v I. razrede osemeltnih šol in osnovnih šol v Kranju bo v nedeljo dne 13. aprila 1958 ob 8. do 12. ure.

Vpisovali bodo samo otroke, rojene 1. 1951. Vsaka šola bo vpisovala otroke same iz svojega šolskega okoliša, v skladu z določkom Občinskega ljudskega odbora Kranj o razjontizaciji šolskih okolišev (št. 02/30-183-57 z dne 5. 7. 1957).

Rajontizacija in vse podrobosti so objavljene po vseh šolah, kjer bo vpisovanje in sicer v osemeltnih šolah: Ivan Cenkar ter »Lucijan Seljak« v Stratišču in »Simona Jenka«, »France Prešeren« ter »Stane Zagar« v Kranju in v osnovni šoli Primskovo.

Pri vpisu morajo starši obvezno predložiti rojstni (matični) list otroka.

Svet za šolstvo

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

V ponedeljek, 7. aprila ob 10.30 uri »VEČER UMETNIŠKE BESEDE« — Gostuje član SLG iz Celja Marjan Dolinar — za šole.

V torek, 8. aprila ob 16. uri F. Godrich — A. Hackett »DNEVNI ANE FRANK« igra v dveh dejanjih. Gostuje DPD »Svoboda« iz Stratišča — za šole.

V sredo, 9. aprila ob 16. uri isto kot 8. aprila — za šole.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Zaradi slabega in deževnega vremena je bil promet v petek na kranjskem živilskem trgu precej manjši kot običajno. Gospodinjje so se precej zanimale za razne semena, saj bo treba v najkrajšem času skrbno obdelati gredice v vrtovih. Zabeležili smo naslednje cene: ajdova moka 70, kaša 70 do 80, ječmen 70, krma za kokoši 35 do 40, fižol 65—70, kuruza 35—40, prosa 40, oves 20, čebulček 160 do 280, šalotka 50, krhliji 50—60 din liter; krompir 10, rdeče korenje 50 do 60, navadno korenje 15—20, čebula 45—55, kislja repa 25—28, sladka repa 6, kislje zelje 30 do 40, pesa 25—40, redkev 30, jabolka 110, semenski krompir kifličar 30 do 35 dinarjev kg; žabe 5—6 din kom., česen 5—20 din kom., jajca

16—18, por 5—10, kokoši 450—700, kolerabe 10—30 in hren 5—10 dinarjev kom., šopek peteršilja 10 dinarjev, merica motovilca, radiča ali špinaca po 20—25 din, ocvirki 130, zaseka 350, kuhano maslo 600 do 700, surovo maslo 480—520 in skuta 90—120 dinarjev za kg. Liter mleka 30 din in 200 din liter smetane.

V ŠOFJI LOKI

V soboto smo na živilskem trgu zabeležili naslednje cene: motovilec, radič in regrat po 25 din merica, špinaca 20 din merica, čebula 60 din kg, česen 10 din glavica, peteršilj 10—15 din šopek, merica kisle repe ozir. zelja 20 din, jabolka 100 din kg, smetana (zajemalka) 15 din, sirček 12 din kos, por 15 do 20 din kos, čebulček 300 din liter, hren 5—20 din korenina. Trg je bil zelo slabo založen. Dovolj je bilo motovilca in regrata, manjka pa je predvsem jajc.

Upravni odbor Komunalne banke okraja Kranj objavlja v soglasju s Svetom za družbeni plan in finance Okrajnega ljudskega odbora Kranj

DOPOLNITEV NATEČAJA

za investicijska posojila iz investicijskega sklada OLO Kranj za leto 1958.

1. Poleg podjetij iz panog kmetijstva, gradbeništva, trgovine, turizma, gostinstva in obrti ter zasebnikov, ki iščejo kredit za notranjo vreditev tujskih sob, lahko na natečaju sodelujejo še občinski ljudski odbori in turistične ter druge družbene organizacije iz območja okraja Kranj.

2. Prav tako kot podjetja in zasebniki, morajo tudi turistične in druge družbene organizacije preskrbeti poročila izjave od občinskih

Nedeljski reporter

»Muhast kot aprilsko vreme« — april se pa res nikoli ne pobiljša! Preklicano vreme! Oblačno, hladno, dežja pa kolikor hočeš. Komaj čakaš na tople spomladanske dni, pa ti jo april takole zagode! V nedeljo zjutraj je pogled na nebo vendarle še dajal nekaj upanja, ki pa je vedno bolj ginilo, čim dlje je potekala ura. Zjutraj

polne le kavarne in gostilne. Toliko obiskovalcev, kot jih je bilo to nedeljo v Prešernovem muzeju, kjer je razstavljal akademski slikar Izidor Mole svoje umetnine, že davno ni bilo.

BEG PRED DEŽJEM

Stevilni lepaki po Kranju, ki so vabili na najrazličnejše športne

več prilival, so se pomaknile pod streho v telovadnico I. drž. gimnazije.

PREMAJHNA DVORANA

Največja športna prireditev v Kranju je bila nedvomno republiško prvenstvo v judu. Za naslove republiških prvakov se je borilo nad 50 športnikov, ki so prišli iz Maribora, Ljubljane ter od drugod. Pridružilo se jim je mnogo domačih tekmovalcev. Prve borbe so se začele že v soboto zvečer, danes pa so trajale ves dan in so bili prvaki znani šele v poznih popoldanskih urah. Zanimanje za to prvenstvo je bilo proti pričakovanju nad vse veliko, tako da je bila zgoraj navedena dvorana mnogo predavana. Za dobro reklamo so pred vhodom v dvorano skrbeli pionirji, ki so na ves glas ugibali o prijemih in borbah, pa tudi iz dvorane same je bilo že od daleč slišati navdušene navijače. Pripomniti pa je treba, da marsikdo od gledalcev še ni poznal pravil in se je razburjal tam, kjer ni na mestu.

Vendar so se tisti, ki so vztrajali dve ali tri ure nazadnje že toliko vživeli v borbo in se seznanili s pravili, da se je njihovo bodrenje skladalo s potekom borbe. Tem je judo postal gotovo še zanimivejši.

FaBo

SPORT

Uspešno delo avto-moto društva Bled

Avto-moto društvo Bled posveča veliko skrb tehnični vzgoji članstva. V svojih vrstah združuje nad 250 članov, od katerih je ostalo le še 37 ljudi, ki niso obiskovali šoferskih tečajev ali delali izpita za upravljanje z motorjem ali avtomobilom. — Samo v minulemu letu so bili na Bledu trije tečaji za šoferje; obiskovalo pa jih je 84 članov društva. Tudi v Lescah, v tovarni verig uspešno deluje krožek za tehnično vzgojo članstva in za usposabljanje šoferjev. V njem je vključenih 60 ljudi. Pred nedavnim so na Bledu že pričeli z novim tečajem.

V minulih dvanajstih letih, odkar društvo obstaja, so usposobili za vožnjo z motornim vozilom 850 ljudi.

Društvo skrbi tudi za tehnično vzgojo mladine in pionirjev. Zanje so imeli člani društva in miličniki predavanja o cestnih in prometnih predpisih, zraven tega pa je bil tudi poseben tečaj za pionirje, ki so tudi praktično nastopili kot prometni miličniki.

Blejsko avto-moto društvo prireja vsako leto mednarodno Alpško vožnjo, ki je postala že tradicionalna športna prireditev na Bledu. V lanskim jeseni je organizatorjem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni uspelo izvesti. — V minulemu letu je društvo imelo še naslednje športne prireditve: Lov na lisico, tekme s skyroji za pionirje, patroljno vožnjo z motorji na Dan JLA. Vse potrebno je bilo tudi že pripravljeno za tekmovanje motoskyöring na Blejskem jezeru, toda zaradi slabega

ledu tedaj je morala odpasti. Večkrat pa so bile ocenjevalne vožnje namenjene za praktično preizkušnjo in za izpopolnjevanje znanja vozačev.

Največja težava, s katero se vodstvo društva ubada že več let, je pomanjkanje primernih prostorov za tečaje. Pri tem jih rešuje iz stiske Gozdno gospodarstvo Bled, ki vsako leto odstopi prostore. Vendar pa to ni dovolj, saj vseh raznih praktičnih ponazoril ne morejo prav zaradi pomanjkanja prostorov uspešno uporabiti.

Letošnja 6. Alpska vožnja, ki je nameravajo izvesti prve dni septembra 1958, bo največja letošnja prireditev, ki jo organizira društvo. Mimo tega pa mislijo letos prvič prirediti mednarodno takozvano terensko vožnjo z motornimi vozili po strmih in močvirnih terenih, gozdovih itd. Priprave so že v teku in tudi progla je že izbrana.

-jb

SLOVENSKO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV V JUDU

(Nadaljevanje z 2. strani)

novno osvojil, ta naslov v zadnji borbi z Iličem. V lahki kategoriji so imeli že v začetku največ izgledov Perme, Maček in Škraba. Posebno Maček je s svojo izredno izdelano tehniko vselej navdušil gledalce.

V borbi za prvo mesto v lahki kategoriji mu je uspelo po težavni borbi premagati klubskega tovariša Permeta, ki je na tem prvenstvu pokazal izredno borbenost in tudi tehnično pripravljenost. Borbe v srednji kategoriji so se končale s pričakovanimi rezultati, če izvajamo Kavčičevo smolo, da je izpadel že po dveh borbah. Macarol, ki je bil najboljši, se je po prikazanih borbah še najbolj približal Mačku.

Sodniki so bili v glavnem dobri, le včasih se ne bi popolnoma strinjali z njihovimi odločitvami. Gledalcem pa bi bilo treba pred tekmovalcem vsaj v grobem razložiti pravila judo borbe, da ne bi včasih popolnoma brez vzroka negodovali.

Ob koncu tekmovanja, ki je bilo zelo dobro organizirano, so prireditelji razdelili pokale prvakom, Maček pa je dobil kot najuspešnejši tekmovalce pokal Glasu Gorenjske.

Vrstni red v posameznih kategorijah:

Lahka: Maček, Perme (oba Lj.), Gabrovec (Mar.) 33 tekmovalcev.

Srednja: (16 tekmovalcev) Macarol, Jakhel (oba Lj.), Ocvirk (01).

Težka: (6 tekmovalcev) Pogačnik (Lj.), Gale (0), Iličič (Br.).

50-LETNICA PARTIZANA BLED

Prve dni junija letos bo TVD Partizan na Bledu praznovalo 50-letnico obstoja. V ta namen pripravlja društvo različnih tekmovanj in nastopov, ki bodo prikazali uspehe večletnega sistematičnega in smotrnega dela v zadnjih letih. To bo pomemben jubilej enega najštevilnejših in najdelavnejših društev na Gorenjskem.

KAJ BO S STRELSKO DRUŽINO V DOVJEM - MOJSTRANI?

Na zadnji seji Okr. strelskega odbora Kranj so razpravljali tudi o nedelavnosti nekaterih strelskih dručin, med njimi o oni iz Dovjega-Mojstrane. — Ta družina je bila pred leti zelo delavna, zdaj pa že nekaj časa obstoja le še na papirju. Na zadnjem obnem zboru se je sicer zbralo 25 članov, funkcije v odboru pa ni hotel nihče sprejeti. Če se stanje v družini ne bo popravilo, jo bodo po sklepu seje OSO Kranj razpustili.

V tem delu Gorenjske bi imeli, razen finančnih, vse pogoje za uspešno delo. Imajo tudi dokaj dobro strelišče za vojaško puško, ki ga je zgradila edinica JLA. Ob odhodu z Dovjega je tamkajšnji strelski družini prepuščala razen strelišča še leseno barako, ki bi jo z manjšimi sredstvi lahko lepo preuredili za potrebe tega športa, vendar se za barako niso pobigrali, zato so jo po netočnih podatkih raznesli drugi, strelci pa so ostali brez nje.

-an

NOVI ROKOMETNI SODNIKI

Gorenjska rokometna podzveza je pretekli mesec organizirala tečaj za rokometne sodnike. Tečaj je bil prepotraben, saj smo na Gorenjskem imeli doslej le tri sodnike. Tečaj je obiskovalo okoli 15 udeležencev, od teh se jih je 10 prijavilo k izpitu in sedem od njih ga je uspešno položilo.

Z. M.

TVD »PARTIZAN« TRŽIČ : MLA-DOST, KRANJ 4:11 (2:6)

Prijateljska rokometna tekma, ki je bila med tednom v Trzinu, je kljub prijateljskemu značaju pomenila za Tržičanke mnogo, saj je bil to prvi nastop, v katerem so prisotne prav prijetno presenetile. Zmagala je sicer bolj rutinirana Mladost iz Kranja, vendar so domačinke nudile dokaj krepak odpor. Posebno se je odlikovala vratarica, ki jih je rešila težjega poraza. Pri Mladosti je bila najuspešnejša Vodopivec, ki je dosegla 4 gole.

Z. M.

ŽENSKO ROKOMETNO TEKMOVANJE NA GORENJSKEM

Za to tekmovalstvo se je prijavilo troje ekip. »Partizan« iz Tržiča, Planika iz Kranja in druga ekipa Mladosti iz Kranja. Vse igralke so sicer še začetnice, toda z resno voljo in veščenjem bodo kmalu dosegle ostale slovenske ekipe. Tekmovanje bo potekalo po ligaškem sistemu in se bo začelo naslednjo nedeljo.

Z. M.

KRANJSKA RAZGLEDNICA

Pri prodajalkah semena je v teh dneh na trgu največ kupcev

so skozi okna kukale glave in »študirale« vreme, čimbolj pa se je kazalec pomikal proti devetim, tembolj je bilo. Ulice so se izpraznile, skoro nisi več videl človeka, le neprijetne luže so se lesketale po cestnem tlaku.

STOLOV JE ZMANJKALO

Dopoldne je bilo nadvse živahno po kavarnah in gostilnah. Pri kavarčku med prijatelji ali pa pri čaši »sturške« se najlaže pozabi na pušto vreme, vendar bodi Kranjčanom v čast povedano, da niso bile

prireditve, so obetali kaj razgibano nedeljo, toda... Marsikdo od športnih prijateljev se je še v soboto nadejal, da bo nedeljsko popoldne prebil kar na igriščih, na primer v Stražišču, kjer je Mladost napovedovala vrsto tekem, v rokometu in nogometu, se je danes pošteno jezil, kajti april mu je temeljito prekrizal račune. Takle hladni aprilski dež ohladi še tako vročo navijaško kri in nič prijetno ni stati z dežnikom v roki v blatu in navijati za ljubljenske. Pa ne samo navijači, celo tekmovalci so pobegnili pred dežjem. Košarkarice Triglava in njihove gostinje iz Ljubljane so sicer začele z igro zunaj, ko pa je dežek le pre-

KONJI PRED HIŠO

Da so se »furmanci« ustavljali pred gostilno, je že stara reč. Zato so pa že pred stoletji imele gostilne prostor za vozove in konje. Danes pa temu ni tako. To kaže tudi posnetek ob semanju dnevu v ponedeljek pred gostilno »Pri Lovcu« v Kranju. Zanimivo je bilo, da so še po dveh urah stali prav vsi ti vozovi na istem mestu in gosti, zlasti, če so se bali konj, niso mogli v lokal.

Tudi ta problem bi kazalo urediti kako drugače.

ORGANIZACIJE RK V KRANJSKI OBČANI ZA DAN ZDRAVJA

Občinski odbor Rdečega križa v Kranju se je letos za praznovanje mednarodnega dneva zdravstva še posebno dobro pripravil. Ze skoro mesec dni je po vseh vaseh Kranjske občine, občutiti posebno dejavnost RK, tako pri prosvetno-sanitetnih tečajih, pripravah za delo pri malih asanacijah, pri pripravah za krvodajalske akcije, pri delu s podmladkom itd. Nedvomno pa je Občinski odbor RK Kranj dosegel v zadnjem času največji uspeh z zdravstvenimi predavanji, ki jih je s pomočjo nekaterih kranjskih zdravnikov in medicinskih sester imel že po raznih vaseh v občini in ki so bila še toliko bolj privlačna, ker so bila združena z predvajanjem raznovrstnih filmov, n. pr. o raku na maternici in dojki, o vzroku in posledicah alkoholizma, o higieni itd. Takšna predavanja so bila že trikrat v Sindikalnem domu v Kranju in je bilo za vse tri toliko zanimanja, da je po več sto ljudi ostalo zunaj dvorane. Veliko zanimanje pa je bilo tudi po vaseh, saj so povsod ljudje napolnili dvorane. Posebno so se še izkazali v Predvorju, Kokrici, Podbrezju, Senčurju, Kokri, Jezerskem, Naklem, Britofu itd. Povsod so izrazili željo, da bi se delo RK nadaljevalo s takšnim elanom in uspehom tudi po praznovanju dneva zdravstva.

-aa

Na potu k vrhu jugoslovanskega plavanja

Desetorice najboljših gorenjskih plavalcev v letu 1957

Pred kratkim smo že objavili desetorico najboljših dolgočrtašev (1500 m), vendar pa nam kasneje prostor ni dopuščal, da bi objavljali desetorice v ostalih disciplinah s komentarjem. Ker pa se že bliža nova plavalna sezona, je vsekakor potrebno, da pregledamo rezultate, ki so jih gorenjski plavalci dosegli lani. Zato danes objavljamo lestvice najboljših in povprečen čas, ki so jih dosegle desetorice lani in v letu 1956, kar nam najbolje prikaže napredek gorenjskih plavalcev.

400 m prosto	
1. Lado Brinovec	T 4:48,6
2. Saša Košnik	T 5:01,6
3. Lado Zrimšek	T 5:28,3
4. Peter Brinovec	T 5:30,9
5. Lojze Cilenšek	P 5:34,2
6. Franc Gatej	T 5:36,2
7. Franc Peternelj	T 5:45,3
8. Stane Snabl	K 5:47,5
9. Bine Purgar	T 5:57,3
10. Peter Bolko	P 6:04,6

1956	5:33,80
1957	5:33,57

100 m prosto	
1. Janez Kocmur	T 1:00,0
2. Saša Košnik	T 1:00,9
3. Lado Brinovec	T 1:02,4
4. Drago Petrič	T 1:07,0
5. Stane Snabl	K 1:08,2
6. Andrej Colnar	T 1:08,5
7. Boris Ahac	P 1:08,3
8. Mile Veličkovič	T 1:09,2
9. Lojze Cilenšek	P 1:10,4
10. Peter Brinovec	T 1:10,3

1956	1:05,12
1957	1:06,62

100 m hrbtno	
1. Saša Košnik	T 1:20,0
2. Peter Colnar	T 1:22,2
3. Lado Brinovec	T 1:22,6
4. Milan Košnik	T 1:24,4
5. Stane Snabl	K 1:24,5
6. Lojze Cilenšek	P 1:25,0
7. Franc Pucelj	K 1:25,4
8. Janez Sarec	P 1:27,0
9. Jože Rebolj	K 1:28,9
10. Janez Bogataj	K 1:29,9

1956	1:24,55
1957	1:24,85

200 m prsno	
1. Lado Zrimšek	T 2:50,2
2. Jože Pikel	P 3:03,1

200 m metuljček	
1. Lado Brinovec	T 2:52,0
2. Saša Košnik	T 2:52,1
3. Lado Zrimšek	T 2:56,1
4. Roman Dobrovolje	K 3:00,4
5. Franc Peternelj	T 3:06,2
6. Jože Pikelj	P 3:08,0
7. Borut Chwatal	T 3:11,0
8. Peter Arnšek	T 3:13,2
9. Janez Maleš	K 3:24,0
10. Vili Kolarič	K 3:24,6

1956	3:14,37
1957	3:06,76

ČLANICE	
100 m prosto	
1. Barbara Koncilja	T 1:14,0
2. Spela Cebulj	P 1:18,2
3. Pavli Sušnik	K 1:20,2

1956	1:14,0
1957	1:13,76

200 m prsno	
1. Barbara Koncilja	T 1:25,3
2. Majda Pelan	K 1:28,8
3. Anka Colnar	T 1:31,3
4. Nuša Purgar	T 1:32,8
5. Alenka Mulej	P 1:35,9
6. Slavka Jurman	T 1:41,5
7. Pavli Sušnik	K 1:43,1
8. Majda Snabl	K 1:43,8
9. Mimi Vavpetič	K 1:44,3
10. Fanči Skofic	K 1:45,5

1956	1:41,06
1957	1:37,66

200 m prsno	
1. Mirjana Vukič	T 3:15,7
2. Spela Cebulj	P 3:30,0
3. Jelka Grandovec	T 3:42,0
4. Mimi Vavpetič	K 3:42,9
5. Marija Zalokar	P 3:45,0
6. Magda Grošelj	P 3:47,2
7. Milena Mavec	P 3:48,3
8. Tadeja Potrato	K 3:49,0
9. Majda Orehek	K 3:50,0
10. Zdenka Sušteršič	T 3:52,2

400 m prosto	
1. Barbara Koncilja	T 6:10,6
2. Majda Pelan	K 6:25,2
3. Spela Cebulj	P 6:34,0
4. Anka Colnar	T 6:34,6
5. Alenka Mulej	P 6:44,0
6. Pavli Sušnik	K 6:50,6
7. Nuša Purgar	T 6:53,8
8. Darinka Grošelj	P 7:19,0
9. Fanči Skofic	K 7:21,5
10. Slavka Jurman	T 7:27,8

1956	6:49,25
1957	6:50,11

100 m hrtno	
1. Barbara Koncilja	T 1:25,3
2. Majda Pelan	K 1:28,8
3. Anka Colnar	T 1:31,3
4. Nuša Purgar	T 1:32,8
5. Alenka Mulej	P 1:35,9
6. Slavka Jurman	T 1:41,5
7. Pavli Sušnik	K 1:43,1
8. Majda Snabl	K 1:43,8
9. Mimi Vavpetič	K 1:44,3
10. Fanči Skofic	K 1:45,5

1956	1:10,21
1957	1:10,97

(T = PK »Triglav« Kranj, K = PK Kamnik, P = PK Prešern, Radovljica)